

29. december 2016

Til Folketingets Grønlandsudvalg

I et nyhedsmedie har jeg erfaret, at en beslutning om deponeringen af lavenergi radioaktivt materiale fra Risø er på vej i januar 2017.

Mon man har taget en løsningsmodel i betragtning, som bringer materiale retur, hvor noget af det kommer fra, nemlig Grønland? En hel del stammer fra oparbejdning af uranmalm fra Kvanefjeld. Denne malm indgik i undersøgelserne om mulighederne for uranudvinding og en del er oparbejdet til anvendelse i Risøs forsøgsreaktorer.

Jeg har i læserbreve: "Aktiver blyminen ved Mestersvig" (til deponeringsformål for lavradioaktivt materiale fra Risø), Sermisiaq 10.08.12, og gentaget i Information 5.12.2014 slået til lyd for en miljøvenlig løsning inden for rigsfællesskabet rammer gennem deponering i den nedlagte blymine i Mestersvig. Der er oceanhavn i Mestersvig med vej op til minen, landingsbane for fly og det deponerede materiale vil være skærmet af blymalmen i bjerget.

Jeg sendte også mit forslag til et ministerium og fik svar fra "Ministeriet Sundhed Forebyggelse" sags nr. 1210480, dok .1067300 svar dateret 18. oktober, årstal ikke angivet, sign. Jeppe Troels Berger.

Minister Astrid Krag skrev endvidere til mig, at ministeriet ikke havde i sinde at undersøge muligheder for deponering på Grønland (gengivet efter min erindring idet brevet ikke kan findes).

Jeg medsender en kopi af manuskriptet til mine to presseindlæg i sin tid fremsendt til ministeriet.

Forslaget er ikke mindre aktuelt efter at Mestersvigs havn nu kan besejles en stor del af året med en beliggenhed på en fremtidig sejlroute gennem Arktis og dermed også med mulig som base for redningsfartøjer og turisme.

Med venlig hilsen

Troels Kardel, pens. læge dr.med. (tidl. vikar i sundhedsvæsenet i Grønland)

Gammel Holtevej 117 B

2840 Holte

Fremsendes enslydende til Uddannelses og Forskningsministeriet/DD Risø og Folketingets Grønlandsudvalg

Aktiver blyminen i Mestersvig til modtagelse af lavenergi radioaktivt affald, som delvist stammer fra Grønland

Udviklingen i rigsfællesskabet har lighedspunkter på ét område, nemlig holdningen til benyttelse af nuklear energi. Risø var tidligt i gang med reaktorforsøg og undersøgte uranmalm fra Grønland. Alligevel blev det et klart nej til atomkraft i befolkningen i Danmark og til en klar afstandstagen fra udvinding af uran i Grønland indtil landsstyret for to år siden genåbnede for muligheden herfor.

Begge rigsfællesskabets parter står med et dilemma. I Danmark leder man efter steder, hvor lavenergiaffald kan deponeres. På Grønland overvejer man hvordan de sjældne mineraler, som findes i undergrunden sammen med uranmalm, kan udvindes, og hvor man i givet fald skal gøre af affaldet fra udvindingen. Uden at være specialist vil jeg gerne pege på en løsning som tjener begge parter i fællesskabet.

På Grønlands østkyst findes en forladt bly- og zinkmine ved Mestersvig med kilometer af minegange omgivet af blyholdige klipper. Bly virker som bekendt skærmende for radioaktiv stråling. I de løbende forhandlinger mellem staten og kommunerne i Danmark om hvor der skal laves et deponeringssted for lavenergiaffaldet fra Risø har jeg aldrig hørt nævnt, at det uden større omkostninger og uden risiko for nogen kunne fragtes til Mestersvig for deponering dybt inde i blyminen der.

En aktivering af havnen og nogle kilometer vej i Mestersvig til dette formål vil tillige tjene som en mulighed for deponering af uranholdigt affald fra en kommende udvinding af de kostbare sjældne mineraler, som Grønland er så rigt på, og det vil give beskæftigelse for grønlandske anlægsarbejdere i en intern kolonisering af øen.

Midler til finansiering af deponeringen er allerede afsat, så arbejdet kunne snildt starte i sommeren 2015.

Troels Kardel, læge dr.med.

Gammel Holtevej 117B

2840 Holte

kardel@dadlnet.dk

4028 9804